

Acord núm. 31/2018 pel qual s'aprova l'acord normatiu sobre algunes convencions ortogràfiques.

En la sessió celebrada el 23 d'abril, la Junta de Govern va estudiar la proposta presentada per la Secció de Lexicografia i Gramàtica i va prendre l'Acord núm. 66/2018, pel qual s'iniciava el procediment per a tramitar la proposta d'acord normatiu sobre algunes convencions ortogràfiques, d'acord amb el que preveu l'art. 3 i següents de les Normes internes de procediment de l'AVL.

Posteriorment, la Secció de Lexicografia i Gramàtica, constituïda en ponència, va informar les esmenes presentades per diversos acadèmics i va emetre el seu dictamen el 14 de maig del 2018.

Una volta notificat el dictamen, els acadèmics esmenants van expressar l'acceptació de les propostes transaccionals oferides per la ponència.

Realitzades les intervencions de defensa del dictamen i de les emenes mantingudes, el Ple ha adoptat l'acord següent:

ACORD NORMATIU SOBRE ALGUNES CONVENCIONS ORTOGRÀFIQUES

És un fet que durant dècades s'ha pogut constatar les dificultats que comporta l'aprenentatge i l'assimilació de determinades convencions gràfiques. Actualment hi ha consens entre els ensenyants i els usuaris en general que una reducció dels accents diacrítics, així com una simplificació de les convencions sobre l'ús de la dièresi i del guionet, i uns criteris flexibles sobre la representació gràfica del so vibrant [r] quan apareix entre vocals precedit d'un prefix o d'un radical, facilitaria l'escriptura i permetria evitar memoritzacions innecessàries. Així, el gramàtic valencià Josep Giner ja va fer una proposta de reducció substancial dels diacrítics, similar a la propugnada posteriorment per Joan Solà.

És per això que, atenent a una preocupació àmpliament expressada per molts lingüistes, escriptors, docents, tècnics i usuaris de la llengua, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua considera convenient adoptar unes determinades modificacions gràfiques amb l'objectiu de facilitar els usos escrits normatius de la llengua. I ho fa d'acord amb el principi de convergència amb les solucions ja adoptades normativament en la resta del nostre àmbit lingüístic, que és un dels principis bàsics de la *Gramàtica normativa valenciana*, inspirat en la idea del policentrisme convergent propugnada per Manuel Sanchis Guarner i en la doctrina gramatical dels mestres Josep Giner, Carles Salvador i Enric Valor.

Per tant, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua acorda:

Primer.- Que, al costat de les solucions ortogràfiques vigents en les seues obres gramaticals i lexicogràfiques, i de conformitat amb la cronologia especificada en el punt 2 del present acord, també seran normatives:

1. La reducció de l'accent diacrític als quinze casos següents:

AMB ACCENT DIACRÍTIC	SENSE ACCENT DIACRÍTIC
bé, béns (adverbi; conjunció; interjecció; nom, 'el que és bo', 'possessió'): <i>Cuina molt bé. Els uns o bé els altres. Bé, ja hem acabat per hui! Sempre mira pel bé dels altres. Va vendre tots els seus béns.</i>	be (nom, 'ovella, corder' [bé]; nom, 'lletra' [bé]): <i>Porta el be al coll. S'escriu amb be de bou.</i>
déu, déus (nom, 'divinitat'): <i>Els grecs tenien molts déus.</i>	deu, deus (numeral [déw]; nom, 'font' [déw]; formes del verb <i>deure</i> [déw]): <i>Vine a casa a les deu del matí. Era la deu de la seua inspiració. Em deu diners.</i>
és (forma del verb <i>ser</i>): <i>El meu germà és metge.</i>	es (pronomen [es]): <i>Estes coses es fan de seguida.</i>
mà (nom, 'extremitat del braç'): <i>Agafa'l ben fort de la mà, i no el soltes. (Però: mans)</i>	ma (possessiu [ma]): <i>Ma mare ja es troba millor.</i>
més (adverbi o adjectiu quantitatiu): <i>Corre més. Demà collirem més taronges.</i>	mes (nom, 'part de l'any' [més]; conjunció [mes]): <i>En el mes d'agost anirem al poble. Digué que vindria, mes no crec que ho faça.</i>
món (nom, 'univers'): <i>Ha creat un món fantàstic. (Però: mons)</i>	mon (possessiu [mon]): <i>Mon pare és fuster.</i>
pèl, pèls (nom, 'filament que cobrix la pell'): <i>Un animal de pèl blanc.</i>	pel, pels (contracció [pel]): <i>Passarem pel pont.</i>
què (pronomen interrogatiu [ké]; relatiu precedit de preposició [ké]): <i>Què vols? La casa de què et vaig parlar està en venda.</i>	que (relatiu sense preposició [ke]; conjunció [ke]): <i>El xiquet que passa pel carrer és amic meu. No vull que tornes a fer això.</i>
sé (forma del verb <i>saber</i>): <i>No ho sé.</i>	se (pronomen [se]): <i>No se sap res.</i>

<p>sí, sí (adverbi, nom, 'afirmació'): Sí que en vull un tros. La moció es va aprovar per trenta-quatre sís enfront de sis nos.</p>	<p>si, sis (condicional [si]; nom, 'part anterior del pit' [sí]; nom, 'nota musical' [sí]; pronom reflexiu [sí]; numeral [sís]): Si vols que vaja, dis-m'ho. Porta els diners al si. Una obra en si menor. Ell sempre parla de si mateix. Té sis germans.</p>
<p>sòl, sòls (nom, 'pis, terra'): És un sòl molt rocós.</p>	<p>sol, sols (nom, 'astre', [ó]): Ja ha eixit el sol. sol, sols (adjectiu, 'sense companyia', [ó]): Està sol. sol (nom, 'nota musical', [ó]): La partitura està en clau de sol.</p>
<p>són (forma del verb <i>ser</i>): Aquells que ens han saludat són amics meus.</p>	<p>son (possessiu [son]; nom, 'acte de dormir' [són]; nom, 'ganes de dormir' [són]): Son pare és músic. Té un son molt profund. Tinc molta son.</p>
<p>té (forma del verb <i>tindre</i>): Té una empresa molt important.</p>	<p>te (pronomen [te]; nom, 'planta' [té]; nom, 'lletra' [té]): La pel·lícula, no te la vaig contar tota. Els anglesos tenen costum de prendre te. En esta paraula falta una te.</p>
<p>ús (nom, 'acció d'usar una cosa'): Fes ús del teu dret preferent.</p>	<p>us (pronomen [us]): Ara us portarem dos caixes de taronges.</p>
<p>vós (pronomen personal fort): Beneïda sou vós entre totes les dones.</p>	<p>vos (pronomen personal feble [vos]): Emporteu-vos les revistes.</p>

2. L'ús sense dièresi dels derivats cultes acabats en *-al*, en casos com *laical, helicoidal, ovoidal, romboidal, trapezoidal, xifoidal*.

3. La supressió de l'ús del guionet en casos com *a correquita, cuitacorrents, a matadegolla, corimori, ratbuf, sucamulla*.

4. L'ús del guionet:

- En els derivats dels compostos en què el primer element és un punt cardinal: *nord-estejar, sud-americanització*.
- Quan el prefix precedeix una locució, un sintagma lexicalitzat o una paraula que ja porta guionet: *pro-drets humans, ex-director general, anti-nord-americà*.

- De manera discrecional, en casos en què la combinació de certs prefixos amb algunes paraules puga donar com a resultat formes homònimes susceptibles d'induir a confusió: *ex-pres*, *ex-exiliat*, *pre-ocupació* [en el sentit de 'ocupació anterior'].
 - És admissible quan els termes que formen un compost no responen a un concepte unitari: *un tractat hispano-portugués*, 'd'Espanya i de Portugal, bilateralment'.
5. La duplicació de la *r* (*rr*) per a representar gràficament el so vibrant [r] quan apareix entre vocals precedit d'un prefix o d'un radical:
- Les paraules formades amb els prefixos *a-* (amb valor privatiu) o *cor-* (variant de *con-*): *arrafidí*, *arrítmia*; *correferent*, *corresponsable*.
 - La paraula *erradicar*, així com els seus derivats *erradicació*, *erradicatiu*.
 - Els compostos formats amb els radicals d'origen grec *raqui(o)-*, *reo-*, *rin(o)*, *rinco*, *riz(o)-* i *rodo-*: *cefalorraquidi*, *batirreòmetre*, *otorrinolaringòleg*, *catarrí*, *ornitorrinc*, *micorriza*, *cinorròdon*.
 - Els compostos formats amb la terminació *-ràfia*: *neurorràfia*.

Segon.- A fi de permetre la difusió i l'adaptació dels usuaris a les novetats en la regulació dels diacrítics, hi haurà un període de tres anys durant el qual seran vigents tant la norma tradicional com la nova. Una vegada acabat el termini, s'adoptarà com a solució única la norma nova de reducció dels diacrítics. L'Acadèmia Valenciana de la Llengua començarà a aplicar la norma de reducció dels diacrítics en els seus usos de manera prioritària a partir de l'aprovació del present acord.

En la resta dels punts (dièresi, guionet, duplicació de la *r*), en un període de tres anys, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua revisarà i consensuarà les decisions normatives amb la resta de les institucions de la nostra llengua que actuen com a referents normatius, amb la finalitat d'aconseguir unes regles comprensibles i aplicables.

València, 1 de juny del 2018